

Statenmededeling

Onderwerp

Samenwerkingsovereenkomst Tot Uitvoering Waterdoelen met de waterschappen

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Gedeputeerde Staten gaan een Samenwerkingsovereenkomst Tot Uitvoering Waterdoelen (STUW) aan met de Noord-Brabantse waterschappen. In de overeenkomst zijn diverse waterdoelen opgenomen, waar Provincie en waterschappen samen uitvoering aan willen geven en die zijn beschreven in het Provinciaal Milieu- en Waterplan (PMWP): verdrogingsbestrijding, beek- en kreekherstel, opheffen knelpunten vismigratie en waterberging.

De STUW maakt onderdeel uit van de (binnenkort vast te stellen) Dynamische Uitvoeringsagenda (DUA) van het PMWP. De doelstellingen voor het provinciaal milieu- en waterbeleid zijn integraal in 4 hoofdstukken opgenomen in het PMWP. In deze hoofdstukken zijn de wettelijke taken opgenomen en bestaande bestuurlijke afspraken, maar ook aanvullend nieuwe ambities. In de DUA zijn de strategische kaders van het PMWP omgezet in concrete acties om de doelen van het PMWP te realiseren. Eén van die concrete acties is de STUW (zie onderstaand schema).

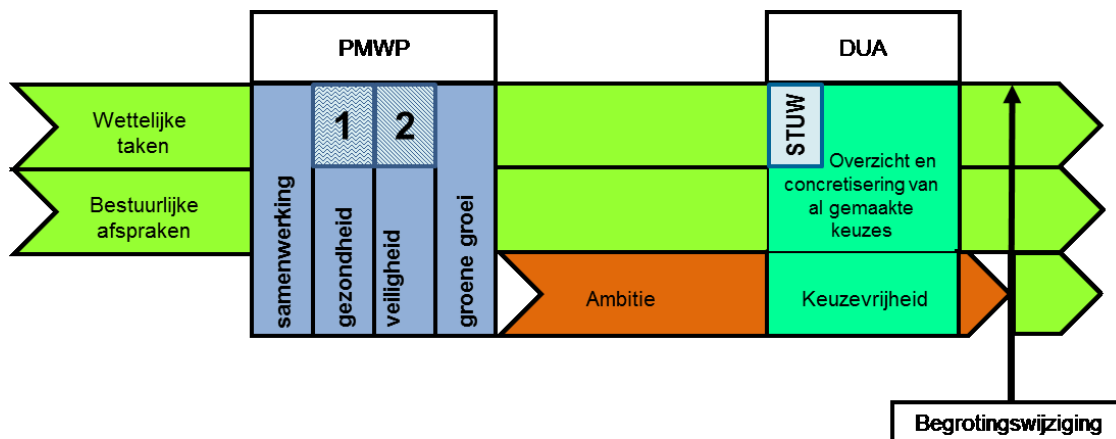
Datum

10 mei 2016

Documentnummer

GS: 3987347

PS: 3996650

- 1** verdrogingsbestrijding, beek en kreekherstel, opheffen knelpunten vismigratie
- 2** waterberging

De STUW heeft enkel betrekking op wettelijke taken en is opgesteld in samenwerking met de vier Brabantse waterschappen. De overeenkomst heeft betrekking op de volgende wateropgave uit het Provinciaal Milieu- en Waterplan:

- Verdrogingsbestrijding in natte natuurparels, niet zijnde maatregelen i.h.k.v. N2000;
- Beek- en kreekherstel, niet zijnde maatregelen i.h.k.v. N2000;
- Opheffen knelpunten vismigratie, niet zijnde maatregelen N2000;
- Aanleg van waterberging in landelijk gebied.

Overige waterdoelen worden in het kader van de DUA van het PMWP uitgewerkt en maken geen onderdeel uit van de STUW. Ook de uitvoering van maatregelen in het kader van Natura2000/PAS maakt geen onderdeel uit van de STUW, maar wordt apart uitgewerkt door de Programma's Natuur en Water.

De STUW kan beschouwd worden als een vervolg op de Tweede Bestuursovereenkomst, maar heeft er geen overlap mee qua prestaties en financiën. Wel zijn de doelen van de STUW en de Tweede Bestuursovereenkomst vergelijkbaar. De basisprincipes die ten grondslag liggen aan de STUW zijn vertrouwen en samenwerking. Provincie en waterschappen bundelen in deze overeenkomst hun krachten en financiële middelen om gezamenlijke waterdoelen te realiseren. De STUW is een op zich zelf staande overeenkomst, maar heeft veel raakvlakken met andere (bestuurs)overeenkomsten die waterschappen en Provincie aangaan of zijn aangegaan, omdat ze bijvoorbeeld vergelijkbare doelen in dezelfde gebieden hebben (bv voor Natura2000/PAS) of raakvlakken hebben in de uitvoering (bv klimaatrobustheid conform Deltaplan Hoge Zandgronden). In de uitvoering

van de STUW wordt gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak, waarbij provincie en waterschappen als partners bekijken hoe ze, ieder vanuit zijn rol en verantwoordelijkheden, in de uitvoering zo goed mogelijk kunnen aansluiten bij ontwikkelingen en initiatieven.

Aanleiding

Na een succesvolle Eerste Bestuursovereenkomst Water (2002-2007) en Tweede Bestuursovereenkomst Water (2008-2015) hebben waterschappen en de provincie gezamenlijk de wens uitgesproken om de samenwerking in de uitvoering te willen voortzetten en de in waterbeheerplannen (WBP's) en PMWP genoemde ambities te realiseren. Op 3 december 2015 is deze wens over de uitvoering van waterdoelen vastgelegd in een intentieverklaring tussen provincie en waterschappen.

De Samenwerkingsovereenkomst Tot Uitvoering Waterdoelen (STUW) die nu voorligt, draagt bij aan de realisatie van de gezamenlijke waterambities in de periode 2016-2021. Bij het opstellen van de STUW is rekening gehouden met de voorwaarden en aandachtspunten die in de intentieverklaring tussen provincie en waterschappen zijn genoemd.

Bevoegdheid

De uitvoering van het PMWP is een GS bevoegdheid. In die hoedanigheid is GS bevoegd om overeenkomsten te sluiten met waterschappen om afspraken te maken over de uitvoering.

Kernboodschap

1. *We zorgen hiermee voor de realisatie van de diverse wettelijke water (KRW) doelen die benoemd zijn in het PMWP.*

In het PMWP is beschreven welke waterdoelen we nastreven en welke concrete acties we daarvoor gaan doen in de komende planperiode. De waterdoelen die onderdeel zijn van de STUW, zijn beschreven in de hoofdstukken 'gezondheid' en 'veiligheid'. De uitvoering van de STUW draagt in belangrijke mate bij aan het realiseren van de Kaderrichtlijn Water-opgave voor 2027. De uitvoering van de Eerste en Tweede Bestuursovereenkomst heel al veel bijgedragen aan het realiseren van de KRW doelen. Met de uitvoering van de STUW realiseren we de helft van de restopgave die we nog hebben tot 2027 voor de verdrogingsbestrijding, beek en kreekherstel en het opheffen van knelpunten in vismigratie. De resterende helft is gepland voor de planperiode 2022-2027. Deels liggen de projecten van de STUW binnen het Natuurnetwerk Brabant. Waar dit het geval is, gaat het om projecten die vrijwel geheel binnen het rijkdeel van het Natuurnetwerk Brabant liggen.

Andere maatregelen (buiten de STUW) die bijdragen aan het halen van de KRW-doelen worden opgepakt als onderdeel van de DUA. Het onderdeel waterberging in de STUW beperkt zich tot wettelijke maatregelen om normatieve wateroverlast te voorkomen. De bestrijding van boven-

normatieve wateroverlast wordt opgepakt binnen de DUA (hiermee invulling gevend aan de motie van Provinciale Staten op 13 november 2015).

2. *We prolongeren de samenwerking met de waterschappen.*

De ervaring met de Eerste en de Tweede bestuursovereenkomst met de waterschappen leert dat zij een krachtige uitvoeringspartner zijn in de realisatie van waterprojecten. Met de STUW continueren we de samenwerking en maken we gebruik van de slagkracht in het veld van de waterschappen. Tegelijkertijd liggen de accenten iets anders dan in het verleden. Bij het opstellen van de STUW hebben we rekening gehouden met de aanbevelingen uit de evaluatie (op basis van art 217a) van het Provinciaal Waterplan 2010-2015, onderdeel Tweede Bestuursovereenkomst. We zetten de programmatische aanpak voort, omdat die de waterschappen flexibiliteit biedt en continuïteit geeft in de uitvoering. Anders dan in de Tweede Bestuursovereenkomst vergroten we onze betrokkenheid bij de programmering (geen 'black box' meer voor de provincie waar wat wordt uitgevoerd), zodat we samen met de waterschappen snel en adequaat kunnen inspelen op gebiedsontwikkelingen. Dit laatste sluit ook aan bij de sturingsfilosofie van het PMWP en de DUA, namelijk uitnodigend zijn naar andere partijen.

Consequenties

1. *Met de ondertekening van de STUW lopen we vooruit op de behandeling van de DUA door Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten.*

In de begroting van 2016 zijn middelen opgenomen voor de wettelijke watertaken. Deze taken zijn op strategisch niveau beschreven in het PMWP. De inzet van de middelen is echter alleen nog op hoofdlijnen in de begroting beschreven. In de DUA worden de benodigde acties om de doelen te realiseren en de bijbehorende middelen nader gespecificeerd. De planning is om de DUA op 28 juni door Gedeputeerde Staten vast te laten stellen. De aan de DUA gekoppelde begrotingswijziging (vastleggen van doelen en middelen) wordt in september ter behandeling aan Provinciale Staten aangeboden. Met de ondertekening van de STUW op 25 mei als onderdeel van de DUA wijken we dus af van de normale beleidscyclus. Echter, willen we het momentum in de uitvoering behouden, dan moeten we de STUW in mei ondertekenen. Hiermee voorkomen we een uitvoeringsdip. De besturen van de waterschappen hebben deze zekerheid nodig om met volle kracht verder te gaan met en te investeren in de uitvoering van de waterdoelen in de STUW. Om aansluiting te houden bij de begrotingswijziging worden de beleidsprestaties en de indicatoren die aan de STUW zijn gekoppeld één op één opgenomen in het dossier van de DUA.

Voor de uitvoering van de waterdoelen en de bijbehorende prestaties zoals benoemd in de STUW is een bedrag van 90 miljoen geraamd. Dit bedrag is gebaseerd op de gemiddelde uitvoeringskosten in de periode van de Tweede Bestuursovereenkomst. Provincie en waterschappen investeren

gelijkwaardig in bovengenoemde doelen, ieder voor € 40 miljoen. Het resterende deel (€ 10.560.000) is afkomstig via financiering door derden (Rijk, EU, gemeenten, terreinbeherende organisaties e.d).

De €40 miljoen aan provinciale middelen wordt deels gedekt uit de grondwaterheffing en deels uit de algemene middelen die met ingang van 2016 beschikbaar zijn voor wettelijke watertaken. De benodigde middelen voor de STUW zijn beschikbaar binnen de begroting van het Programma Water. De kosten van de STUW zijn echter €5 miljoen hoger dan vooraf ingeschat. Het tekort is te verklaren uit een initieel (te) krappe inschatting van de uitvoeringskosten voor wettelijke taken van onze kant. Voor de inschatting van deze uitvoeringskosten hebben we gebruik gemaakt van de normbedragen voor verdrogingsbestrijding, beek en kreekherstel en waterberging die zijn opgenomen in de Tweede Bestuursvereenkomst met de waterschappen. Ingecalculeerd was dat de kosten voor het opheffen van knelpunten in de vismigratie zouden passen binnen de normkosten voor beek- en kreekherstel. Nu met de afronding van de Tweede Bestuursvereenkomst in zicht, blijkt dit echter niet realistisch te zijn. Daarnaast blijkt dat we de gedurende de laatste jaren een steeds beter beeld krijgen van de daadwerkelijke opgave en die blijkt groter dan destijds ingeschat.

Omdat de ondertekening van de STUW een sluitende begroting vereist, hebben we de structurele middelen van de wettelijke watertaken zodanig herverdeeld, dat de STUW volledig gedekt is en dat de andere wettelijke taken de eerste jaren ook kunnen worden uitgevoerd. Bij de jaarlijkse voortgangsrapportages van het PMWP zullen we bezien of er sprake is van een tekort en wordt een passende oplossing gezocht binnen de begroting van water. Uitgangspunt is dat de wettelijke taken worden uitgevoerd zoals in het PMWP is afgesproken.

Europese en internationale zaken

De samenwerkingsvereenkomst op zich heeft geen directe Europese raakvlakken. Wel is afgesproken dat provincie en waterschappen datgene doen wat in hun vermogen ligt om bijdragen van derden te verwerven. Dit betekent dat zowel de Provincie als de waterschappen actief op zoek gaan naar financieringskansen, ook bij Europa.

Communicatie

De planning is dat gedeputeerde J. van den Hout, als vertegenwoordiger van de Provincie, en de bestuurders van de waterschappen de STUW op 25 mei 2016 ondertekenen, als onderdeel van de bestuurlijke conferentie van de DUA. Het moment van ondertekenen wordt feestelijk aangekleed, in overleg met de waterschappen en de organisatie van de bestuurlijke conferentie van de DUA. Verder maken provincie en waterschappen een gezamenlijk bericht voor op de website en een persbericht.

Vervolg

De tekst van de STUW wordt beschikbaar gesteld aan Provinciale Staten na de ondertekening op 25 mei.

Datum

10 mei 2016

Documentnummer

GS: 3987347

PS: 3996650

Bijlagen

-

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: Jan de Jong, jdjong@brabant.nl,

Opdrachtnemer: Doesjka Ertsen, dertsen@brabant.nl,
Cluster Natuur, Water en Milieu, Programma Water